

Fåberg Grendeutvalg

v/ Kristian Dahl

Hunderfossvegen 68

2625 Fåberg

27.6.2023

Lillehammer kommune

postmottak@lillehammer.kommune.no

HØRING REGULERINGSPLAN FOR BOTTUM GRUSTAK

Sammendrag

Fåberg grendeutvalg har følgende synspunkter til reguleringsplanen for Bottum grustak på Fåberg:

- Trafikksikkerheten langs Hunderfossvegen må tas på alvor og forbedres (fra Brunlaug bru til nedkjøringen til Bottum)
- Bestemmelser om når kjøring til og fra grustaket kan foregå må være en del av reguleringsbestemmelsene – også mengdebegrensninger for inn- og utkjøring pr år
- Reguleringsplanen inneholder ingen beskrivelse av mengde planlagt uttak av grus – og angivelse av planlagt tilførsel av masse inn i grustaket for å kunne tilbakestille arealet
- Det mangler en tidsplan for hvordan de 10 årene i planperioden skal brukes. Er det realistisk å slutføre prosjektet innen 10 år?
- Bruken av område etter at uttak er slutført må klargjøres
- Massedeponi tillates ikke før gang- og sykkelveg er bygd

Fakta – historien og utviklingen fram til dagens situasjon

Grusuttaket i Bottum begynte tidlig på 1970-tallet. Et jorde på en grusrygg. Jorda ble tatt av, grusen skulle tas ut i en gitt dybde og jorda skulle legges tilbake og jordet skulle tilbakeføres som dyrka mark. Uttaket hadde et forholdsvis beskjedent omfang. I løpet av disse 50 åra har mye skjedd som ikke var forutsatt fra starten. Omfanget av uttaket har blitt sterkt utvidet, og det kjøres betydelig masser også inn til grustaket (massedeponi).

Utdypende kommentarer krav til reguleringsplanen

Trafikksituasjonen på Hunderfossvegen fra Brunlaug bru til Bottum er svært krevende. Veggen er svært svingete, smal og mangler gang- og sykkelveg. Hunderfossvegen er skoleveg for mange elever ved Jørstadmoen skole. De uoversiktlige svingene gjør at fotgjengere må gå på østsiden av Hunderfossvegen enten de går oppover eller nedover veggen. Veggen brukes mye til trening på sykkel og rulleski.

Transporten fra Bottum går i perioder, hvor trafikken er særlig stor i sommermånedene. Da kjøres det masse inn og ut av grustaket i lange perioder svært intensivt. Kjøringen foregår ofte til langt på kveld og på lørdager.

Lillehammer kommune og Innlandet fylkeskommune må medvirke til at tiltakshaver sammen med offentlige aktører anlegger gang- og sykkelveg på strekningen Brunlaug bru – Bottum. Det har vi ventet på i over 50 år. Blir ikke det realisert må reguleringsplanen gi begrensninger i transporten til og fra anlegget. Etter vårt syn kan ikke område brukes som massedeponi utover det å fylle opp igjen område der grus er tatt ut. Det kan ikke tillates at masse kjøres inn for lagring eller bearbeiding for deretter å kjøres den ut igjen før gang- og sykkelveg er anlagt.

Tidspunkter for kjøring må også settes. Ingen kjøring etter kl 17 på hverdager, og på lørdager og søndager bør tillates. Det må settes et tak på årlig utkjørte av m³.

Reguleringsplanen omtaler trafikksikkerheten i Hunderfossvegen på en altfor positiv måte. Ingen av Fåberg grendeutvalgs bekymringer i forrige høring er drøftet i planen. Det er vi skuffet over! Nå forventer vi krav til konkrete tiltak i denne høringsrunden (se også høringsuttalelse fra Innlandet fylke og Statens vegvesen).

Uttaksplan må utarbeides der det framgår hvor mye grus som gjenstår å ta ut, og hvor mye masse som er planlagt tilkjørt for å jevne ut igjen terrenget. Det må lages en konkret framdriftsplan for den 10-årige planperioden med detaljerte planer for hvordan uttaket og oppryddingen skal være gjennomført. En besiktigelse av område viser at det er enorme arbeider som gjenstår før område er tilbakeført. Grendeutvalget er bekymret for at en plan nå over 10 år bare er en begynnelse på slutten, og at det må forventes søknader om forlengelse av tiltaket også etter 2032. Hvis så kan være tilfelle må dette vektlegges også i vurderingen av trafikksikkerheten langs Hunderfossvegen.

Etterbruken av område bør framgå tydeligere av reguleringsplanen. Matjorda som var på jordet i 1970 er borte. Tilbakeføring til dyrket mark synes ikke realistisk. Område kan plantes igjen som skog, eller kanskje kan område brukes som et framtidig næringsområde – noe det som kjent er mangel på i Lillehammer kommune?

Fåberg grendeutvalg er skuffet over at nær sagt ingen av våre betenkeligheter og spørsmål fra forrige runde er besvart i reguleringsplanen. Den første høringen synes å være et pliktløp hvor merknadene som kom inn ikke synes seriøst behandlet i reguleringsplanen. Vi har større forhåpninger til denne runden!

Med vennlig hilsen

Fåberg grendeutvalg

Kristian Dahl (sign)

leder

Lillehammer kommune
Postboks 986
2626 LILLEHAMMER

Vår dato: 05.07.2023

Vår ref.: 202201856-4 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: INGHEL 21/8212-17

Saksbehandler: Sigrid Johanne

Langsjøvold/ 22959701/sjl@nve.no

NVEs uttalelse til offentlig ettersyn - Reguleringsplan for Bottum grustak - Gnr. 170 bnr. 4 - Lillehammer kommune

Vi viser til oversendelse av 15.6.2023.

NVE anbefaler at ordlyden i bestemmelsen til hensynssone skred presiseres til at det ikke tillates varig arbeid eller oppføring av bebyggelse i form av lager innen sonen.

Ut over dette viser vi til ytterligere informasjon på våre nettsider om arealplanlegging, <https://www.nve.no/arealplanlegging/>. Vår uttalelse i saken er nødvendigvis ikke uttømmende. For å få en fullstendig oversikt viser vi til [Kartbasert veileder for reguleringsplan](#) som leder dere gjennom alle våre fagområder, og gir dere verktøy og innspill til hvordan våre tema skal ivaretas i reguleringsplanen. Dersom dere har spørsmål, eller det er noe i uttalelsen her som er uklart, kan dere ta kontakt pr. telefon eller e-post.

Kommunens ansvar

NVE minner om at det er kommunen som har ansvaret for at det blir tatt nødvendig hensyn til flom- og skredfare, overvann, vassdrag og energianlegg i arealplaner, byggetillatelser og dispensasjoner. Dette gjelder uavhengig av om NVE har gitt råd, uttalelse, eller innsigelse til saken.

Med hilsen

Øyvind Leirset
Seksjonssjef

Sigrid Johanne Langsjøvold
Seniorrådgiver

Dokumentet blir sendt uten underskrift. Det er godkjent etter interne rutiner.

Mottakere:

Lillehammer kommune

Kopimottakere:

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

Lillehammer kommune
Postboks 986
2626 LILLEHAMMER

Dato: 11.07.2023
Vår ref: 22/00320-4
Deres ref: INGHEL 21/8212-17

Uttalelse til høring og offentlig ettersyn av reguleringsplan for Bottum grustak i Lillehammer kommune

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 15. juni 2023.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser. DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg som sektormyndighet et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Om planen

Hensikten med planen er å legge til rette videre drift i eksisterende uttak. Det anslås å være grunnlag for videre grusuttak i 5-6 år i den sørlige delen. Der uttak av grus er avsluttet foreslås det å benytte området videre til deponering, mellomlagring og omdanning av rene masser.

Planen er i tråd med kommuneplanens arealdel og kommunen har vurdert at planen ikke faller inn under forskrift om konsekvensutredninger.

Uttalelse fra DMF

DMF ga uttalelse til varsel om oppstart av planarbeidet 18.02.2022. Her ga vi flere innspill til utforming av plandokumentene og hva de burde inneholde.

Merknad til planbeskrivelsen

DMF savner en redegjørelse av kvaliteten av ressursene som skal tas ut og om forekomsten blir fullt utnyttet, eller eventuelt om det planlegges å deponere masser oppå tilgjengelig ressurs. Dette ba DMF om i vår uttalelse til oppstart av planarbeidet, men vi kan ikke se at dette er fulgt opp.

Merknader til bestemmelsene

Punkt 1.6. setter føringer på sikring ved at området skal inngjerdes og definerer minimumshøyde på gjerder. Tilrettelegging for sikring er i tråd med våre innspill. DMF anbefaler generelt at bestemmelsene ikke inneholder detaljer om sikringstiltak, ettersom dette kan medføre at det må søkes om dispensasjon ved behov for endring av sikring. Detaljer rundt de enkelte sikringstiltakene vil fremgå av driftsplanen til

uttaket som skal godkjennes av DMF. Hvis der er gode grunner til å fastsette dette i reguleringsplanen, bør dette i så fall begrunnes i planbeskrivelsen. DMF mener det er tilstrekkelig med følgende, eller tilsvarende formulering:

«Uttaksområdet skal til enhver tid være forsvarlig sikret.»

I punkt 5.1 i bestemmelsene er det åpnet for at sikringstiltak kan plasseres innenfor område avsatt til LNF-formål.

I punkt 2.2 i bestemmelsene er laveste nivå for nye uttaksområder er angitt til kote 133, men det åpnes for at det kan tas ut dypere, dersom dette fylles opp igjen med løsmasser. DMF anbefaler generelt at det ikke settes føringer på uttaksdybde hvis dette ikke er begrunnet ut fra andre hensyn. DMF savner begrunnelse på hvorfor valgt uttaksdybde er angitt. Hvis det ikke er gode grunner for å sette føringer på uttaksdybde, bør dette tas ut av bestemmelsene. Dette er fordi det kan begrense utnyttelsen av ressursen, og kan medføre behov for å søke om planendring eller dispensasjon fra planen hvis driften tilsier at det bør tas ut dypere.

Deponering av masser tilført utenfra tillates i punkt 2.2 i bestemmelsene. DMF forutsetter at dette innebærer at forekomsten skal være utdrevet før det tillates deponering. Det er viktig at dette presiseres i planbestemmelsene, for eksempel som en rekkefølgebestemmelse, at drivverdige masser i forekomsten skal være tatt ut før det kan tillates deponering. Dette for å unngå at massedeponi hindrer tilgang til og uttak av mineralressursene

Etter at massetaket er avsluttet, skal området benyttes til landbruksformål. Dette er sikret i bestemmelsene og gir god kobling til DMF sin behandling av søknad om konsesjon.

Merknader til plankartet

Det er ikke satt av eget areal til vegetasjonsskjerm rundt uttaket. I planbeskrivelsen under kapittel 3.2, 6.2.12 og 6.2.13 går det fram at planområdet ligger lite eksponert i landskapet. Kommunen skriver i saksutskriften at videre utviding av uttaket *«vil kunne føre til at fjern- og nærvirkningen vil bli ytterligere iøynefallende. Grustaket vil fortsatt være synlig fra E6. Området vil være godt synlig fra bebyggelsen i nærheten, men lite synlig fra Hunderfossvegen.»* DMF anbefaler derfor at det vurderes å regulere en vegetasjonsskjerm rundt uttaket. Vi bemerker også at uttaksområdet er lagt helt inntil boligtomten i sør, noe som kan være uheldig.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonsleder

Arita Eline Stene
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Arita Eline Stene

Mottakere:

Lillehammer kommune	Postboks 986	2626 LILLEHAMMER
---------------------	--------------	------------------

Kopi til:

Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604 LILLEHAMMER
------------------------------	--------------	------------------

Statens vegvesen

LILLEHAMMER KOMMUNE
Postboks 986

2626 LILLEHAMMER

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Randi Sira / 61271232

Vår referanse:
23/113534-2

Deres referanse:
INGHEL 21/8212-17

Vår dato:
13.07.2023

Høringsuttalelse – Bottum grustak gnr. 170 bnr. 4 – Hunderfossvegen 145 – Lillehammer kommune

Vi viser til mottatt forslag til detaljreguleringsplan for Bottum grustak i Lillehammer kommune.

Hensikten med planarbeidet er å tilrettelegge for videre drift i uttaket. Etter at gjeldende konsesjon har gått ut, er det en forutsetning at det vedtas en reguleringsplan før videre drift kan fortsette. Det anslås å være grunnlag for videre grusuttak i 5-6 år i den sørlige delen. Der uttak av grus er avsluttet foreslås det å benytte området videre til deponering, mellomagring og omdanning av rene masser. Driften skal tilpasses omgivelsene med hensyn til bl.a. bomiljøet, landskapet, kulturmiljøet i nord og potensielle naturfarer.

Planområdet ligger nord for Fåberg langs vestsida av Gudbrandsdalslågen. Massene har vært og skal fortsatt benyttes lokalt i området rundt Lillehammer. Det forventes ingen økning av tungtransporttrafikk internt i planområdet eller langs Hunderfossvegen, sammenlignet med tidligere drift.

Statens vegvesens rolle i planleggingen

Statens vegvesen har ansvar for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Statens vegvesens samfunnsoppdrag er «å utvikle og tilrettelegge for et effektivt, tilgjengelig, sikkert, og miljøvennlig transportsystem».

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Industrigata 1
2619 LILLEHAMMER

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

Vi uttaler oss på vegne av staten som forvalter av riksveg og etaten sine egne kulturminner, og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport. Statens vegvesen sitt sektoransvar for vegnettet betyr at Statens vegvesen har et overordnet ansvar for at trafikksikkerhet, klima og miljøhensyn og helhetlig bypolitikk ivaretas i alle planforslag som berører samferdsel. Dette gir oss rett til å stille krav til både statlige, fylkeskommunale og kommunale veger, gater og løsninger for gående og syklende.

Statens vegvesens rolle i denne saken er som sektormyndighet.

Vår vurdering

Tiltaket er i samsvar med gjeldende kommuneplan vedtatt av Lillehammer kommune den 26.03.2020. Kommuneplanen stiller krav om godkjent reguleringsplan og driftsplan for alle områder som drifter kommersielt, og dette gjelder også utvidelser av eksisterende tiltak. Avkjørsel fra veg skal inkluderes i planen.

Trafikk til/fra massetaket er regnet til 20–25 kjøretøy per døgn ut ifra tidligere og fremtidig situasjon. Dette beskrives til å være en minimal del av transporten langs fylkesvegen og at det vil bli minimale endringer i den samlede trafikksituasjonen for området. Det er derfor ikke funnet nødvendig å utføre beregninger av støyen knyttet til vegtrafikkstøy fra Hunderfossvegen. Dette er også årsak til at en mener det ikke er grunnlag for å pålegge tiltakshaver å utføre trafikksikkerhetstiltak ut over egen avkjørsel.

Ved varsel om oppstart påpekte vi behovet for friskt i avkjørselen fra fylkesvegen. Dette er ivarettatt i plankart og bestemmelser. Det er viktig at frisktsonen holdes med maks høyde 0,5 meter både sommer og vinter.

Bestemmelsene må sikre at horisontalkurvaturen i avkjørselen er i henhold til N100, og at vertikalkurvaturen tilstrebes så nært håndbokkrav som mulig. Vi går ut ifra at det er utfordrende å få til tilstrekkelig håndbokkrav for utflating inn mot fylkesvegen i krysset.

Det er sikret i bestemmelsene at avkjørselen skal asfalteres 100 meter inn fra krysset for å unngå at grus føres inn på fylkesvegen. Dette er bra, men både asfaltering og eventuelle utbedringer i krysset bør være sikret i tid gjennom rekkefølgebestemmelse.

I våre innspill ved varsel om oppstart pekte vi også på Hunderfossvegen som farlig skoleveg og særlig den svingete fylkesvegen fra Øverbygdsvegen og ned mot Jørstadvovegen, og omstillingsholdeplassen ved krysset mot Øverbygdsvegen. Vi mente at et tiltak som påfører økt trafikk på fylkesvegen med store tunge biler, bør ta et medansvar for å sikre farlige punkter for myke trafikanter.

Det er gjort en trafiksikkerhetsvurdering, men denne omfatter så vidt vi kan se vegen ved avkjøringspunktet.

Det er ikke stilt noen krav til utbedringspunkter eller bedring i trafiksikkerheten for skolebarn. Forslagsstiller peker på at uttaket ikke vil medføre mer trafikk enn i dagens situasjon og at det heller ikke er stilt slike krav i forbindelse med vedtak av reguleringsplan for Øvre Dahl steinbrudd. Vi tar dette til etterretning.

Statens vegvesen – Transport og samfunn
Med hilsen

Hans Martin Asskildt
seksjonssjef

Randi Sira

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi
INNLANDET FYLKESKOMMUNE, Postboks 4404 Bedriftssenteret, 2325 HAMAR
STATSFORVALTEREN I INNLANDET, Postboks 987, 2604 LILLEHAMMER

LILLEHAMMER KOMMUNE
Postboks 986
2626 LILLEHAMMER

Saksbehandler, innvalgstelefon
Olav Malmedal, 61 26 61 41

Lillehammer - reguleringsplan - Bottum grustak - 2021P253 - merknader til høring

Vi viser til brev av 15. juni 2023 hvor reguleringsplan for Bottum grustak er sendt på høring. Vi viser også til brev av 11. juli 2023 hvor det på forespørsel om utsatt høringsfrist, er gitt en ny frist til 18. august 2023.

I planbeskrivelsen hvor mottatte innspill er gjengitt, er Statsforvalterens innspill ikke tatt med og kommentert. Kommunen, som fikk kopi av Statsforvalterens innspill, har heller ikke kommentert våre innspill. Vi gjør oppmerksom på at det kun er innsigelse som ikke er fremmet innen høringsfristen som kommunen kan se bort fra, jf. pbl. § 5-4. Når våre innspill ikke er kommentert eller vurdert før planen sendes ut på høring vil det måtte gjøres i det videre planarbeidet. Vi viser derfor til våre innspill til oppstart av planarbeidet av 1. mars 2023 og våre kommentarer under.

Overordna planer - konsekvensutredning

Størstedelen av planområdet ligger som LNFR-området i kommuneplanens arealdel og masseuttaksformål er vist for ca. 43 daa. Videre viser kommuneplanen noe eksisterende LNFR-spredd boligbebyggelse. Kommunen har i referat fra oppstartsmøte gjort en vurdering av tiltaket etter KU-forskriften og kommet til at planen ikke omfattes av konsekvensutredningsforskriften § 6 eller § 8. I saksframlegget viser kommunen også til at tiltaket er i tråd med overordna plan og at det derfor ikke er krav om konsekvensutredning. Til det siste må kommunen da mene at tiltaket er utredet på tiltaksnivå i overordna plan jf. unntaket i § 8 a). Vi er ikke enig i den vurderingen da planen ikke var utredet på tiltaksnivå i kommuneplanens arealdel. Se ellers [Veileder om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven](#) pkt. 1.6 *Nærmere om unntakene i § 6 b og § 8 a*. Vi mener at dette masseuttaket omfattes av vedlegg II pkt. 2a og at deponi sannsynligvis vil omfattes av vedlegg II pkt. 11 k. Dette medfører at tiltaket må vurderes etter KU-forskriften § 10.

I forhold til egenskaper ved planen, jf. KU-forskriften § 10 annet ledd, så går planen under bokstavene a og b, og muligens også c. Når det gjelder lokalisering og påvirkning på omgivelsene, jf. KU-forskriften § 10 tredje ledd, så medfører planen blant annet en omdisponering av knappe 12 daa dyrka jord(innmarksbeite) ut fra det som er registrert i AR5. Ut fra dette mener vi at planen omfattes av KU-forskriften § 10 tredje ledd bokstav d).

Vi legger til grunn at kommunen gjør en ny vurdering av kravet til konsekvensutredning, og sørger for at tiltaket er tilstrekkelig utredet.

Forurensning

I våre merknader til varsel om oppstart av arbeidet med reguleringsplanen, gjorde vi oppmerksom på at mottak av eksterne masser for deponering i uttaket trolig vil kreve søknad om tillatelse etter forurensningsloven § 29, jf. § 11. Denne søknaden har Statsforvalteren mottatt. Vi tar sikte på å ferdigbehandle søknaden og gi tillatelse til mottak av masser med vilkår når reguleringsplanen er vedtatt.

Videre gjorde vi oppmerksom på at virksomheten er omfattet av forurensningsforskriften kap. 30 om produksjon av pukk, grus, sand og singel, og at dette medfører en meldeplikt til Statsforvalteren, jf. § 30-11. Vi kan fremdeles ikke se at vi har mottatt noe slikt meldeskjema fra denne virksomheten. [Meldeskjema](#) for utfylling ligger tilgjengelig på våre nettsider.

Støy

Det er gjort støyutredning som kommer med anbefalinger blant annet om plassering av knuseverk. Grunnlaget for denne beregningen er driftstid på 8 timer pr. dag. Planbestemmelsene pkt. 1.4 åpner for en vesentlig lengre driftstid og da kan ikke støyutredningen legges til grunn da den ikke er gjort på den bakgrunnen. Statsforvalteren mener at støybestemmelsene bør bli mye tydeligere og det må settes konkrete krav til plassering og skjerming av knuseverk og andre støyende virksomhet slik at en holder seg innenfor kravene i T-1442/21.

Landbrukshensyn

Planområdet omfatter areal som er/har vært både fulldyrka jord og innmarksbeite. Ut fra eldre kart og flybilder ser det ut til at det i planområdet har vært nær 20 daa fulldyrka jord og en del (> 10 daa) innmarksbeite. Dagens planforslag legger opp til en omdisponering av knappe 12 daa dyrka jord.

Stortinget vedtok i juni 2023 en ytterligere innskjerping av jordvernet og vi mener at det ut fra nasjonale jordvern hensyn er viktig med en tilbakeføring av alt areal til jordbruksareal og da fortrinnsvis til fulldyrka jord.

Vi viser til NIBIOs veileder [Planering og jordflytting](#) og til andre prosjekter i Lillehammer som matjordplanen til reguleringsplan for E6 Roterud – Storhove og arbeidet som er gjort i forbindelse med jordflytting fra Hagejordet. Statsforvalteren forutsetter at det tas inn bestemmelser i reguleringsplanen som sikrer en tilbakeføring/etablering av fulldyrka jord i uttaksområdet.

Vi viser også til kommuneplanens [bestemmelse](#) pkt. 1.24 Tap av matjord, og forutsetter at kommunen følger opp denne.

For å få til gode dyrkingsarealer er det blant annet viktig å sikre et stabilt deponi hvor en får bygd opp ett godt jordsmonn med tilstrekkelig og gode A- og B-sjikt, god drenering, helling under 20% og god arrondering. Det er også viktig å ta vare på den matjorda som blir berørt slik at den kan tilbakeføres for etablering av ny dyrka jord. Det er svært viktig å ha god kompetanse på dette og å sikre at arbeidet blir gjort rett. Det bør settes krav om en egen matjordplan.

Statsforvalteren mener at en omdisponering av 12 daa dyrka jord uten at en sikrer reetablering av fulldyrka jord, er i strid med nasjonal jordvernstrategi og har **innsigelse** til dette. Innsigelsen kan imøtekommes dersom det settes krav om at matjorda tas vare på og at hele området tilbakeføres til

fulldyrka areal. Det må videre være krav om utarbeidelse av en matjordplan som både sier noe om hvordan matjorda skal sikres og hvordan arealet skal tilbakeføres.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Det er utarbeidet risiko- og sårbarhetsanalyse for reguleringsplanen. Analysen er utarbeidet i tråd med metoden som er beskrevet i veileder *Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging* som Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap ga ut i 2017.

Etter en innledende identifisering er det foretatt nærmere vurderinger av 5 uønskede hendelser. Dette gjelder blant annet overvann og avrenning til bekker, samt skred i bratt terreng. Det er utarbeidet egne rapporter om henholdsvis flom/overvann og skredfare. Anbefalingene fra disse er innarbeidet i og tatt hensyn til i planen og planbestemmelsene. Hensynssone for skredfare med tilhørende planbestemmelse er markert i plankartet.

For de andre uønskede hendelsene er risikoreduserende tiltak beskrevet i analysen og innarbeidet i planen. Vi legger til grunn at tiltak som ikke direkte er tatt inn i planbestemmelsene blir fulgt opp i gjennomføringen av planen og i driften av grustaket.

Samordning av statlige innsigelser

Samordning av statlige innsigelser til kommunale planer er en fast ordning som innebærer at innsigelser fra statlige myndigheter kommer samordnet fra Statsforvalteren til kommunen. I dette tilfellet er det bare Statsforvalteren som har innsigelse til planforslaget, og samordning er derfor ikke nødvendig.

Med hilsen

Anne Kathrine Fossum (e.f.)
kommunal- og samordningsdirektør

Solveig Rindhølen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Innlandet fylkeskommune	Pb. 4404	2325	HAMAR
Norges vassdrags- og energidirektorat	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Statens vegvesen	Postboks 1010 Nordre Ål	2605	LILLEHAMMER
Direktoratet for mineralforvaltning	Postboks 3021 Lade	7441	TRONDHEIM

Samfunnsutvikling - Kommunal veiledning plan

Lillehammer kommune
Plan og miljø
Postboks 986
2626 LILLEHAMMER

Deres ref:
23/16452

Vår ref:
2022/4972-11
Gunhild Tørhaugen, plan
Tina Amundsen, kulturarv
Annbjørg Backer, samferdsel

Dato:
22.08.2023

Merknad - Reguleringsplan - Bottum Grustak gbnr. 170/4 - Hunderfossvegen 145 - Lillehammer kommune

Vi viser til oversendelse fra kommunen datert 15.06.2023 og avtale om utsatt høringsfrist. Saken omhandler offentlig ettersyn av reguleringsplan for Bottum grustak.

Bakgrunn

Hensikten med planarbeidet er å tilrettelegge for videre drift i uttaket. Det anslås å være grunnlag for videre grusuttak i 5-6 år i den sørlige delen. Området der uttak av grus er avsluttet kan benyttes til deponering, mellomlagring og omdanning av rene masser. Driften skal tilpasses omgivelsene med hensyn til bl.a. bomiljøet, landskapet, kulturmiljøet i nord og mulige naturfarer.

Planområdet

Området ligger nord for Fåberg langs vestsida av Gudbrandsdalslågen. Massene har vært og skal fortsatt benyttes lokalt i området rundt Lillehammer og det forventes ingen økning av tungtransporttrafikk internt i planområdet eller langs Hunderfossvegen.

Fylkeskommunens rolle

Vår uttalelse er begrunnet ut fra vårt helhetlige ansvar som samfunnsutvikler i Innlandet fylke. Dette omfatter både nasjonale og regionale mål og hensyn innen områder som kulturarv, samferdsel, stedsutvikling, friluftsliv, barn og unges interesser, vilt, villrein, vannmiljø, ferskvannsfisk og universell utforming. Vi er eier og forvalter av fylkesvegene, og uttalelser oss til forhold som påvirker fylkesvegnettet.

Plan:

Tiltaket er i samsvar med gjeldende kommuneplan (KPA) vedtatt av Lillehammer kommune den 26.03.2020. KPA stiller krav om godkjent reguleringsplan og driftsplan for alle områder som drifter kommersielt. Dette gjelder også utvidelser av eksisterende tiltak. Avkjørsel fra veg skal inkluderes i planen.

Landskap/tilbakeføring: Fylkeskommunen stiller spørsmål til om tilbakeføring av landskap etter avsluttet drift er godt nok sikret i planbestemmelsene. Vi anbefaler at det følger juridisk bindende illustrasjoner, som terrengsnitt og illustrasjonsplan, som visualiserer planlagt tilbakeføring av landskap og terreng. Miljøkvaliteter i landskapet skal bevares og styrkes gjennom bevisst planlegging og arealpolitikk.

Kulturvernfaglig:

Innlandet fylkeskommune foretok arkeologisk befaringsplanområdet den 17.08.2022. Det ble ikke registrert noen automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet.

Undersøkelsesplikten etter kulturminneloven (kml) § 9 anses som oppfylt. Varslingsplikt jf. Lov om kulturminner §8, annet ledd, er ivarettatt i planens fellesbestemmelser. Det er ellers positivt at det er ilagt en hensynssone, H530 – Hensyn friluft, som skal ivareta turstien frem til helleristingene på Drotten. Vi har dermed ingen merknader til planforslaget ut fra hensynet til automatisk fredete kulturminner.

Vassdrag og naturmangfold:

Fylkeskommunen ønsker å gjøre oppmerksom på den regionale vannforvaltningsplanen for Innlandet og Viken vannregion som er gyldig fra 2022 - 2027. På grunn av områdets plassering på en grunnvannsressurs, samt nærheten til vannforekomst 002-1096-R "Lågen Hølshauget til Lågendeltaet" og Lågendeltaet naturreservat, er det viktig at denne implementeres under kapittelet om nasjonale og regionale føringer. Det har også nylig blitt vedtatt regionale planer for klima, energi og miljø og for samfunnssikkerhet i Innlandet fylke. Disse to planene gir veiledning og retningslinjer for planarbeid knyttet til miljøverdier samt klimatilpasning, og bør derfor også implementeres i kapittelet om nasjonale og regionale føringer.

Det ble under varsel om oppstart kommentert en forventning om at grunnvannsforekomsten skulle hensyntas. Vi kan ikke se at denne er nevnt i plan eller bestemmelser, og ønsker at den kommenteres og hensyntas direkte i reguleringsplanen. På den andre siden ser vi at plangrensa har hensyntatt aktsomhetssone for flom og kantvegetasjonen ned til Lågen, noe vi stiller oss positive til. Det er likevel steder langs plangrensa der Lågen ligger nært (15-17 meter). Vi vil derfor foreslå en hensynssone for naturmiljø på 1-2 meter der plangrensa går parallelt med Lågen. På denne måten er man helt sikker på at det ved en flomhendelse ikke vil fraktes masser ut i vassdraget, samt at verneverdiene i naturreservatet ivaretas.

Til slutt vil vi kommentere at det innenfor hensynssonen for friluftsliv (H530) i nord, nær grensen til masseuttaket, er registrert tyrihjelms. Tyrihjelms er en art av nasjonal forvaltningsinteresse og skal tas særskilt hensyn til. Fylkeskommunen anbefaler at det rundt forekomsten legges inn en hensynssone for naturmiljø, for å ivareta lokasjonen med egnede vekstvilkår for arten.

Samferdse:

Trafikksikkerhet for syklende og gående langs Hunderfossvegen

Ifølge tiltakshaver er trafikk til og fra massetaket regnet til 20-25 kjøretøy per døgn ut ifra tidligere og fremtidig situasjon. Som følge av at steinbruddet ikke utvides og at driften ikke øker vesentlig utover eksisterende situasjon anser derfor forslagsstiller etablert avkjøring og veg inn og ut av området å kunne tåle den belastningen som driften i anlegget utgjør.

Vår vurdering er at dagens trafikksituasjon langs Hunderfossvegen ikke er tilfredsstillende for syklende og gående på denne strekningen, her med spesiell vekt på skoleveg. Videreføring av driften av grustaket er gjerne ikke utløsende for å bygge gang- og sykkelveg, men vi

mener trafikksikkerhetstiltak likevel bør vurderes nærmere, for at videre drift av grustaket skal kunne tillates.

Vi viser til vår tidligere uttalelse til reguleringsplanen for Øvre Dahl steinbrudd, og mener situasjonen her er nokså lik. Langs Hunderfossvegen er det ikke tilrettelagt for gående og syklende. Det er ingen gang- og sykkelveg og det mangler tilrettelegging der skolebarn blir hentet av buss. Det er en del spredt boligbebyggelse langs vegen, vegen er stedvis smal og mange eiendommer har dårlig utformede avkjørsler. Fartsgrensen er på grunn av disse forholdene satt til 60 km/t. Det er også mange som trener på sykkel og går på rulleski her.

Fylkeskommunen mener de trafikksikkerhetsmessige konsekvensene for barn og unge og andre myke trafikanter er for dårlig belyst. Det er i hovedsak lagt vekt på trafikksikkerhet ved avkjørselen til grustaket. Det vil åpenbart bli en konflikt mellom tunge kjøretøy og myke trafikanter også andre steder langs fylkesvegen. Dette bør risikovurderes bedre. Fylkeskommunen bidrar gjerne i utredningsarbeidet og i vurderingene av tiltak.

Det er ikke prioritert bygging av gang- og sykkelveg langs fv. 2532 i gjeldende handlingsprogram for fylkesvegene i Innlandet. Til det er trafikkmengdene for lave. Det ville også bli svært omfattende og kostbart på grunn av krevende terreng, og mye grunnverv. Dersom det skal bygges gang- og sykkelveg eller andre tiltak som en følge av videreføring av grustaket, må gjennomføring sikres med rekkefølgebestemmelser til reguleringsplanen. I bestemmelser til planforslaget er det ingen rekkefølgebestemmelser om avbøtene tiltak. Det kan f.eks. være spesielt utsatte punkter langs vegen der det kan gjøres utbedringer.

Vi ber kommunen sørge for at behov for trafikksikkerhetstiltak som en konsekvens av videreføring av grustaket blir bedre utredet, og at gjennomføring av aktuelle tiltak blir sikret med rekkefølgebestemmelser. Tiltaket bør også sees i sammenheng med etablering av Øvre Dahl steinbrudd med tanke på totalbelastning av tyngre kjøretøy.

Avkjørsel fra fv. 2532, Hunderfossvegen

I konsekvensutredningen viser forslagsstilleren til at avkjørselen til grustaket fra Hunderfossvegen har tilstrekkelig standard, og vegen til grustaket er tidligere utbedret i forbindelse med uttak og transport av masser.

Det er lagt inn frisisiktsone i plankartet, som det er knyttet bestemmelser til, jf. bestemmelse § 6.1 *hensynssone H140 - friskt: Frisiktlinjer i vegkryss er vist i plankartet. Innenfor frisiktssonen skal det ikke være sikthindringer høyere en 0,5 meter over kjørebanelivå på Hunderfossvegen. Frisiktssonen skal være i henhold til SVV sin håndbok N100.*

Det er gitt bestemmelse i § 3.1 Kjøreveger (KV) om at veg KV2 skal ha fast dekke de første 100 meterne fra fylkesvegen, for å unngå sand/grus i vegbanen på fylkesvegen.

Vår vurdering er at det må sikres at friskt (i henhold til normalkravene) faktisk oppnås, dersom situasjonen ikke er tilfredsstillende i dag. Avkjørselen heller nedover fra fylkesvegen. Det kreves mindre helling på avkjørselen for å sikre gode igangsettingsforhold, med tanke på vikeplikt fra avkjørsel. Situasjonen dag motiverer for mindre aktsomhet ved utkjøring fra avkjørsel. Stedlige forhold kan gjøre det utfordrende å oppnå en situasjon som er helt etter kravene, men stigningsforholdene bør bedres i forhold til dagens situasjon.

Vi ber om at det tas inn rekkefølgekrav for utbedring av adkomsten med tanke på stigningsforhold og ev. også friskt dersom behov. Bestemmelsen om asfaltering av deler av veg KV2 bør også fremstå som et rekkefølgekrav.

Samlet vurdering

Fylkeskommunen har vurdert saken og viser til merknader under de ulike fag.

Med vennlig hilsen

Kristin Ryen Reithaug
seksjonssjef

Gunhild Tørhaugen
plankoordinator

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I INNLANDET
STATENS VEGVESEN LILLEHAMMER KONTORSTED